

LOUISE DOUGLAS

KADUNUD
MÄRKMIK

Inglise keelest tõlkinud Ülla Jürviste

Isale Michael Beerile
(21. august 1934 – 6. mai 2022)
Armastusega xxx

EESSÕNA

MORANNEZ, BRETAGNE

Ma leidsin ta, kirjutas vana naine, viimase seitsmest.

Ta vedas pastakaga lausele joone alla. Ta ei tundnud mingit rahuldust, ei mingit võidueufooriat, ta tundis üksnes kurbust.

Ja ta oli väsinud.

Hakkas hämarduma ning ta silmad valutasid. Ta oli praeguseks piisavalt teinud.

Ta võttis telefoni ja pildistas kirjutatu üles. Seejärel pistis ta pastaka märkmiku vahele ning pani märkmiku ettevaatlikult enda kõrvale maha. Ta nõjatus oma suitseva lõkke ääres seisva tooli korpule, sulges silmad ja hõõrus valutavaid sõrmenukke. Kuskil metsas huikas öökull.

Oma otsinguid alustades oli ta haaratud kirest ja kätemaksumihimust. Nüüd soovis ta vaid, et kõik see saaks juba mööda, et ta võiks koju tagasi minna.

Enam ei lähe kaua. Varsti annab ta märkmiku võimuorganitele üle. Õiglus seatakse jalule. Õppetund saadakse kätte.

Naine tõmbas salli tihedamini ümber õlgade. Toolipadjad olid pehmed, tuli pakkus seltsi ja ta tundis end mugavalt. Ta polnud veel valmis ronima vanasse hobusevagnisse, mis talle praegu koduks oli. Ta pelgas selle pimedust, pelgas üksindust, võitlust unetusega ja õudusunenägusid, kui ta lõpuks magama jäi.

Vana naine sulges silmad ja mõtles kodulinna punastele kivi-
katustele ning linna taga asuvatele lumistele mäetippudele. Talle meenus kohvik, mida nad tavaliselt kogu perega laupäeva

hommikuti küllastasid: kuidas ta mees ajalehe kokku voltis, selle lauale pani ja kõige peale oma prillid asetas. Talle meenus, kuidas mees ta pilku püüdis, ta käe võttis ja selle oma hellade huulte juurde tõstis. Ja kuidas nende poeg, nende ainus laps, aknast väljakule vaatas ning koolikaaslasel lehvitask. Kuidas kelner, noor kräsus juustega mees, neile kohvi tõi ja lausus: „Eks ole täna ilus ilm!“ Tualettvee – mida kaheksakümnendatel kasutasid kõik noored mehed – bensiinilõhn, noormehe enesekindel naeratus.

Ei, temale ta ei mõtle.

Vana naine istus tule ääres vana logiseva hobuseauto kõrval keset kõrvalist maakohta ja heietas oma lemmikmälestusi, kutsudes neid esile, nagu tõmbaks kaarte kaardipakist. Ta laulab oma väikesele pojale kasepuu varjus. Poja tillukesed lohukestega käed, ta pehme nahk. Hoiab poega süles, kuni laps jääb magama, suudleb ta tumedaid juukseid. Esimene koolipäev, koolis tehtud joonistused, mille poeg koju toob. Emadepäeva kaart: kartongitükile kleebitud punasest paberist lill.

See kaart on tal alles, kuid poega tal enam pole. Sellepärast ta siin ongi.

Sest ta armastas poega kogu südamest, iga viimse kui keharakuga.

Ta oli siin armastuse pärast.

Tema pärast.

*Kas Morannez'i väljakaevamistel paljastatakse
Prantsusmaa Tutanhamoni haud?*

Sel nädalal algas mereäärses linnakeses Morannez'is Lõuna-Finistère'is kuus kuud kestvad väljakaevamised, mida peetakse viimaste kümnendite kõige olulisemateks arheoloogilisteks väljakaevamisteks.

Spetsialistide tiim, nende hulgas Rennes'i ülikooli üliõpilased, on saanud rohelise tule teha väljakaevamisi eramaal paiga lähedal, kus sel aastal varem avastati Morannez'i emahirv.

Maisipõllult kuulsa Kyerni dolmeni* lähedalt leiti kahekümne sentimeetri pikkune vaalaluust antiloobikujuke. Testide põhjal võib järeldada, et see nikerdati enam kui 10 000 aastat tagasi.

Väljakaevamiste juht ja peaarheoloog professor Timor Perry: „Kuigi see piirkond on enam kui rikas kivististe, iidsete hauakivide ja muude mesoliitikumi ja megaliititehitiste leidude poolest, on see leid erakordne ja tekitab kogu maailma arheoloogide, antropoloogide ja sotsiaalajaloolaste hulgas tohutut elevust.“

Professor Perry (49) Cambridge'i ülikoolist on üks Euroopa juhtivaid mesoliitikumi ehk keskmise kiviaja (10 000 – 8000 aastat eKr) ajaloolasi.

Maa-alale kavandatava uue restorani ehituse esialgsed pinnasetööd on kuueks kuuks peatatud, et arheoloogide tiim saaks kohta põhjalikult uurida.

Väljakaevamistööde sponsori, Ülemaailmse Arheoloogiaühingu kõneisik: „Keskmine kiviaeg oli aeg, mil meie esivanemad lihvisid oma loominguulisi ja kunstialaseid oskusi. Põllunduse tekkimine märkis, et nende rändav eluviis asendus pikkamööda paikse eluviisiga.

* Dolmen – suurtest kiviplokkidest ehitatud esiajakalme. – Tlk.

Seega tekkis neil aega ja ruumi värvimiseks, nikerdamiseks ning tööriistade kaunistamiseks.“

Ajakirja *World Archaeological Society Magazine* artiklis nimetas professor Perry eespool mainitud kujukese leidu „... üheks üle aegade kõige põnevamaks leiuks Põhja-Euroopas“.

Projekti kõneisik ja õppekoordinaator, Morannez'i Rahvusvahelise Kooli õpetaja Alban Hugo lisas: „Me loodame, et Hirv on paljudest veel avastamata leidudest esimene. See paik siin võib olla Tutanhmoni hauakambri Euroopa versioon!“

Juuresoleval fotol on professor Perry, kes hoiab käes emahirve kujukese jäljendit, härra Hugo ja Rennes'i ülikooli vabatahtlikud üliõpilased Kyerni dolmeni kõrval. Dolmen jääb külalistele avatuks väljakaevamiste lõpuni.

Loe lisaks: www.kyerndolmen.fr

Kell oli üheksa õhtul, kuid Anid polnud ikka veel kodus. Tema tädi Mila tõmbas kampsunihõlmad tihedamini koomale ja kõndis väravani aia teises otsas. Väljas hämardus kiiresti ja Ani oli lubanud koju jõuda juba tund aega tagasi.

Mila võttis lühikeste pükste taskust telefoni ning kontrollis sõnumeid ja vastamata kõnesid. Ei midagi.

Kus on Ani? Kus ta küll on?

Mila läks väravast välja ja kõndis nii poolsada sammu mööda värava taga algavat jalgrada. Anist polnud jälgegi. Polnud kuulda ta jalgrattaketi kriiksumist, polnud näha tumedat varju heki taga, kes oleks võinud olla tema, kes on koduteel.

Kindlasti on kõik hästi, kinnitas Mila enesele.

Enam-vähem kindlasti on Aniga kõik väga hästi.

On ülimalt ebatõenäoline, et ta on röövitud, või et teda on rünnatud või vägistatud, või et ta on auto alla jäänud või mõne teismelise jobu autosse roninud.

Ebatõenäoline, kuid mitte võimatu.

Ennist – päris kaua aega tagasi – hommikusöögi ajal oli Ani Milale öelnud, et kavatseb pärast kooli oma sõbranna Pernille Sohari juurde minna. „Olen tagasi enne kaheksat,“ ütles ta.

Pernille'i perekond elab kõrgendikul luksuslikus moodsas villas vaatega merele. Tüdrukud kavatsesid tähistada kooliaasta lõppu: ujuda Soharide erabasseinis ja hiljem koos õhtust süüa.

Cecille Toussaint, Ani vanaema ja Mila võõrasema, kahtlustas Pernille'i venda JP-d, et see on põhjus, miks Ani äkki soovis Soharide juures nii sageli aega veeta. Mila polnud selles kindel. Ta polnud märganud, et poisid Anis juba sedasorti tähelepanu ärataksid.

Nüüd hakkas ta kahtlema – võib-olla on Cecil siiski õigus. Sel juhul on võimalik, et Ani on läinud JP-ga jalutama ja nad on kahekesi Soharide villa kõrval metsas, üksinda ja videviku ajal. Kaasas alkohol? Kas neljateistaastasel tüdrukul sobib olla kahekesi viieteistaastase poisi ja pudeli aniisiviinaga?

Mida sina arvad, Sophie? mõtiskles Mila.

Ta ei vajanudki vastust. Kui Ani ema Sophie veel elaks, rõõmustaks ta kindlasti, kui Ani JP-ga koos oleks, sest Sophie arvas alati, et kõik lõpeb hästi, isegi siis, kui see ilmselgelt ei saanud hästi lõppeda. Ta tegi alati midagi rumalat, näiteks läks oma mehe Charliega purjetama nende naeruväärselt väikesel ja kipakal jahil, kui ilmaennustus lubas tormi.

Nagu uppumine täiesti etteaimatavas õnnetuses – mida Mila talle elu lõpuni andestada ei suuda.

Mila asemel peaks hoopis Sophie siin seisma ja Ani pärast muretsema. Pole õiglane, et selline vastutus on langenud Mila õlgadele – nii tohutu vastutus, et ta tundis, kuidas see teda lausa õgib.

Mila vaatas taas telefoni – *mitte midagi*. Ta ristis käed rinnale ning kõndis rajal väravani ja tagasi.

Neljateistaastased tüdrukud jõuavad sageli hilja koju: see ei tähenda tingimata, et nendega midagi halba on juhtunud. Moranez pole ju mingi kriminogeenne linn. Kuigi praegu viibib siin palju võõraid – puhkajaid ja hooajatöölisi ning neid, kes olid siia tulnud arheoloogilistele väljakaevamistele.

Milal oli muretsemisest sõna otseses mõttes süda paha.

Mis siis, kui just praegu Aniga midagi kolemat juhtub, ja tema, Mila, ei tee mitte midagi?

No tee siis ometi midagi, lausus Sophie.

Mida ma peaksin tegema?

Mine ja otsi ta üles, vastas Sophie. Otsi meie tüdruk üles!

Mila otsustas sõita jalgrattaga sama teed pidi, kustkaudu Ani Pernille'i juurest tagasi koju sõidaks, ja kui ta teel Soharide villasse õtetärt ei kohta, teatab ta tüdruku kadumisest.

Mila läks tagasi majja, kritseldas Anile kiiresti paberile, et ta helistaks ja ootaks teda siin – juhul, kui nad teineteisega varem ei kohtu. Ta pani tennised jalga, võttis Sophie vana jalgratta – lülitas selle lambi põlema ja lükkas ratta jalgrajale. Ta istus rattale ja hakkas pedaale sõtkuma, vänderdas algul veidi, kuid leidis varsti tasakaalu ja lisis kiirust ning sõitis mööda rada sõiduteele, mis kulges paralleelselt merekaldaga. Mõne kilomeetri pärast nägi ta Morannez'i eredaid tulesid. Selle sagimist täis tänavail oli kindlasti palju inimesi, kes restoranide väliterrassidel menüüsid uurisid ja õhtusööki nautisid.

Talle meenus, kuidas nad Sophiega umbes üheteistaastastena Cecille'i ning tema teise mehe, Mila isa Patricku kannul läbi linna kõndisid ja mõne Sophie nalja üle naeru kihistasid. Neil kahel võinuks raske kasuõed olla – ühevanused, kuid nii erineva iseloomu ja elukogemusega –, kuid see polnud sugugi nii. Arglik ja kohmakas Mila oli tänulik, et keegi Sophie-taoline pidas võimalikuks tema sõbranna olla, ning oli lausa hämmingus, kui Sophie teda oma õeks hakkas kutsuma. Oli hea, et kummalgi neist polnud mingit eelaimust eesootavast õnnetusest.

Ratas kaldus vasakule. Mila pani jala maha, et mitte kukkuda. Ta raputas endast eemale kujutluse, mis – kuigi ta seda

tõrjus – aeg-ajalt talle pähe tükkis: pärast õnnetust oli tõusulaine Sophie surnukeha kaldale uhtunud, nagu alaspidi, käed külgedele sirutatud, sõrmed vees liikumas, nagu mängiks klaverit, ja juuksed pea ümber hõljumas nagu vetikad, tõustes ja langedes, kui vesi keha all liikus.

See oli kohutav, kuigi Mila polnud kunagi Sophie surnukeha näinud. Ta ei teadnud, miks alateadvus teda niimoodi vale mälestusega piinas ja kõige ootamatumatel silmapilkudel varitses – mitte üksnes emotsionaalselt haiget tehes, vaid kutsudes esile hirmu ka ta sisikonnas.

Üks lennuk lõikas kõrgel pea kohal taevast. Mila vaatas üles ja märkas, et taevast oli tumedaks muutunud: pilvedesse mähitud habras kuu kumas hõbedaselt. Kujutluspilt Sophiest saabus taas. Seekord nägi ta keltide kolmjala tätoveeringut Sophie randmel – Mila puudutas oma paljast rannet ja tundis kurbusetorget. Ta oleks tahtnud teada, mida teha, et sellest kurbusest, sellest pidevast minevikus elamisest pääseda. Ta soovis, et oleks mõni plaan, mille järgi käituda, mõni teejuht tagasi õnneliku elu juurde.

Ani, tuletas ta endale meelde. Sa pead Ani üles leidma. Tema on kõik, millel praegu tähtsust on.

Mila lükkas ratast edasi ja hakkas taas sõitma läbi õhtuhämaruse, keskendudes teele, kuni umbes kilomeetri pärast jõudis sõidutee lõppu ja lähenes teeristile. Temast paremale jäi konarlik maa-ala, kus teismelised ratastega krossisõitu harrastasid: nad olid ehitanud sinna kaldteid ja hüpekaid, rajanud looduslike küngaste ja kraavide vahele krossiraja. Teisel pool oli lai teeveer, kus kasvasid längus okstega puud. Seal märkaski Mila suurt musta varju – vana furgoonautot ja selle kõrval põlemas väikest lõket.

Mila tundis furgoonauto ära, see oli vana Renault' hobusevagon, mille paremad päevad näisid möödas olevat. Ta oli furgoonist korduvalt mööda sõitnud, ilma sellele erilist tähelepanu

pööramata. See kuulus ühele vanale naisele – „rändurnaisele“, nagu inimesed teda kutsusid, kes selles furgoonis elas ja kellel viimasel ajal oli kombeks lõket teha ning põõsastel pesu kuivatada. Olenevalt vaatevinklist pidasid inimesed vana naist kas sarmikaks ekstsentrikuks, haletsusväärseks kerjuseks või metslaseks, kes turistide eemale peletab ning kes tuleks üldse linnast välja ajada.

Furgoonile lähenedes aeglustas Mila sõitu ja nägi tule ääres istumas kaht kuju: jässakat vana naist ja kleenukest tüdrukut, keda ta väga hästi tundis – Anid.

Mila süda läks kohe kergemaks, nähes õetütart tervena ja väljaspool hädaohtu, kuid üsna kohe asendus kergendustunne teise tunde – vihaga. Miks polnud Ani talle sõnumit saatnud ja teatanud, kus ta on? Miks polnud ta kohe koju tulnud? Miks ta Milale niisugust stressi tekitab? Miks ta nii isekas on?

Tüdruk istus matkatoolil, küünarnukid põlvedel, kummargil tule poole. Parajasti kui Mila nende poole vaatas, rõõvis vana naine püsti ja läks furgooni juurde, kus plastkardina taha olid korralikult riita laotud küttepuud. Ta võttis riidast puuhalu ning asetas tulle.

Mila peatus ning laskis ratta maha rohule langeda. Ta hõikas: „Tere!“, et paar ta lähenemisest ei ehmuks. Nüüd nägi ta Anid selgelt tule valgel. Tüdruku põlv oli sidemes. Ümber Ani õlgade oli sall ja ta hoidis käes kruusi. Tema nägu valgustasid vilkuvad tuleleegid ning näis, et ta on nutnud. Mila noogutas vanale naisele ja astus tüdruku juurde. Ta pani käsivarre kohmakalt ümber lapse õlgade, tundes, nagu esitaks ta mingit rolli.

„Mis juhtus, Ani?“ küsis ta. „Kas sinuga on kõik korras?“

„Ma sõitsin ristteel auku ja kukkusin rattaga,“ lausus Ani. „Gosia aitas mind.“

„Gosia?“

„See olen mina,“ kähistas naine karuse häälega. „Mina olen Gosia.“

Lähedalt näis ta nagu mõni vanakese karikatuur: näol ude-med ja kortsud, soolatüükast lõual kasvasid välja karvad. Naine kandis täiesti kokkusobimatuid riideid: vanu pükse, mida hoidis üleval ümber vöökoha seotud heinapallinöör, lillelist pluusi, kootud kampsunit, ilma sõrmedeta kindaid ja mitut salli. Ta oli nagu kaltsukubu.

„Täna teid, et te mu õetütre eest hoolitsesite,“ lausus Mila kangelt.

Naine sülitas tooli kõrvale rohule.

Kuigi kõikjal ümberringi levis tugev puusuits, tundis Mila naisest hoovavat vänget kopitanud turbalõhna. Naise tooli kõrval oli tohutu suur märkmik, nagu mõni pearaamat, mille vahel oli nii palju fotosid ja paberilehti, et seda oli võimatu korralikult kinni panna, ning selle vahel oli ka pastakas. Avatud märkmiku lehe üks pool oli tihedalt täis kirjutatud väikse korraliku käekirjaga. Teise lehe külge oli klambriga kinnitatud ajaleheväljalõige. Tule valgelt tundis Mila ära Kyerni väljakaevamiste arheoloogide tiimi foto, nende taga kuulus esiajalooline dolmen. Ühe esimeses reas oleva kuju näo ümber oli markeriga ring tõmmatud.

Mila pööras end taas õetütre poole.

Ani nägu oli kitsuke, silmad paistes.

„Sa oleksid pidanud mulle helistama,“ lausus Mila pisut leebemal häälel. „Ma olin nii mures su pärast.“

„Kui ma kukkusin, läks mu telefon katki.“ Ani põrnitses Milale võitlusvalmilt vastu, nagu oleks Mila juhtunud süüdi. Kuid nüüd Mila viha ja hirm kahanesid ning asendusid kergenduse ja kaastundega lapse vastu. Ani polnud isekas. Ta polnud metsas JP-ga ajataju kaotanud. Ta oli rattaga kukkunud ja haiget saanud, vaeseke.

„Kui hullusti sa viga said?“ küsis ta.

„Peamiselt põlv.“

„Oled sa võimeline jalgsi koju kõndima?“

„Just seda ma kavatsesingi teha,“ lausus Ani enesekaitseks, „aga Gosia ütles, et ma pean sind ootama.“

„Varem või hiljem pidite ju siit mööda tulema,“ ütles vana naine. Ta rääkis inglise keeles, kuid väga aeglaselt ja tugeva aktsendiga, mida Mila ei osanud ära arvata. Vene aktsent ehk?

„Ootamine oli hea mõte,“ sõnas Mila. Ta pöördus Gosia poole. „Kas tahaksite täna meie poole tulla? Meil on vaba tuba ja te oleksite väga teretulnud.“

„Mina magan alati oma vagunis,“ vastas naine.

„Jah,“ ütles Mila, „aga te olete siin teistest nii eraldi ja ...“

Vana naine heitis pilgu märkmikule enda kõrval. Oma hallikasvalgete juustega, mis vilkuva lõkketule paistel ta näo ees lendlesid, näis ta täiesti ebamaine, nagu mõni mütoloogiline tegelane. Ta vaatas Milale otsa – pilk ta silmis oli ergas ja intelligentne.

„Pean siia jääma,“ ütles ta.

Miks, pagana pärast, peaks keegi siia jääma – üksinda välja metsaserva? mõtles Mila. Kuid naise häälest kostis järeleandmatust, mis tähendas, et teda polnud võimalik veenda kaasa tulema. Südamis polnud Mila soovinudki, et naine kutse vastu võtaks. Nüüd, kui Ani oli väljaspool ohtu, lootis ta õhtuvaikuses klaasikese veini juua, kui õetütar magama on läinud.

* * *

Nad jätsid Ani väändunud lenksuga jalgratta sinna, kus see oli – metsaserva teeraja kõrvale –, ja kõndisid koos rannamajja. Mila lükkas käekõrval Sophie ratast, Ani seljakott seljas. Anil oli endiselt Gosia sall ümber õlgade. Ta lonkas.

Kumbki neist ei rääkinud, kuni nad vana naise kuuldekaugusest väljas olid.

Siis lausus Mila: „Väga kena, et Gosia su eest hoolitses.“

„Jah.“

„Ta käitus sinuga normaalselt, eks?“

„Mis mõttes?“

„Noh, ta on kuidagi veidi kummaline. Loodan, et ta ei hirmutanud sind.“

„Ta oli lahke.“

„Ah nii. See on hea.“

Nad kõndisid edasi. Õhk muutus jahedamaks. Hekis pinisesid putukad.

„Kas ta sulle endast ei rääkinud?“ küsis Mila.

„Ei.“

„Mitte midagi?“

„Ei.“

„Mis märkmik see tal on? Kuhu ta nii palju kirjutanud on?“

„Miks sa minult kogu aeg midagi küsid?“

„Ma ju ei küsi midagi *sinu* kohta, ma küsin *tema* kohta.“

Ani nuhutas ninaga. „Ta ütles, et selles märkmikus on ta töö.“

„Võib-olla on ta siis kirjanik.“ Mila ei lisanud: *nagu mina*, sest Ani ei teadnud romaanist, mis tal pooleli oli. Mila ei tahtnud, et Ani tunneks, nagu paneks Mila oma Prantsusmaal viibimist pahaks või peaks oma kohustusi siin koormavaks, isegi kui just nii see tihti oligi.

Mila üritas uuesti. „Kas Gosial on Morannez'is sõpru? Kas ta ehk nende pärast siia tuligi?“

„Ta tunneb Jennyt.“

„Kohviku-Jenny?“

„Jah. Jenny lubab tal telefoni laadida.“

„Ah nii. See on temast küll kena.“

Nad kõndisid veidi maad vaikides, kuni Ani lisis: „Ja tal on poeg.“

„Poeg?“

„Ta näitas mulle fotosid. Ta poja nimi on Tomas. Kui Tomas minuvanune oli, tahtis ta loomaarstiks saada.“

„Ah nii,“ ütles Mila. „Kena. Kas ta ongi nüüd siis loomaarst?“

„Pole aimugi,“ vastas Ani.

Ja sellega nende jutujamine lõppes.

Järgmisel hommikul ärkas Mila koidikul. Taevaserv oli kuldne – see paistis puude tagant, mille kõrgemad oksad püüdsid päikese esimesi kiiri. Põhja pool algava metsa kohal hõljus vine, mida Mila pidas varahommikuseks uduks.

Ta riietus, läks alumisele korrusele ja valmistas lahustuvat kohvi, mida ta eelistas tugevamaitsele „päris“ kohvile, mida prantslased joovad. Pärast esimest kofeiiniannust uuris ta Ani telefoni ning jõudis järeldusele, et seda polnud võimalik parandada.

Ta võttis veel lonksu kohvi ja avas sülearvuti, et näha, kas öö jooksul on saabunud mõni tööalane e-kiri.

Alates Sophie surmast, kui Ani oli Mila hoolde jäänud, oli ta Cecid tööl Toussainti agentuuris aidanud. Oma parimatel päevadel oli Ceci olnud advokaat ja esindanud filmitööstusega seotud inimesi. Töö käigus oli ta kohtunud ka Mila isa, näitleja Patrick Shepherdiga. Töö kõrvalvaldkond, mida Cecille Toussaint eriti nautis, oli leida üles kaotsis perekonnaliikmed, kellega ta kliendid aastatega sideme olid kaotanud. Mõnedel juhtudel kaasnes sellega ammu kaotatud sugulastelt pärandiosa saamine; teistel juhtudel võis algatada vaidluste, korraldada lahutuse või lihtsalt perekondi taasühendada.

Pärast Sophie sõltuvusprobleeme, kui Ceci taipas, et tal pole enam võimalik oma kõrgeleennulist karjääri jätkata, vaid ta peab tütre eest hoolitsema hakkama, pakkis ta oma advokaadibüroo kokku ja rajas agentuuri, kus Sophiest sai tema äripartner. Lisaks kadunud inimeste otsimisele tegeles agentuur ka väikest viisi

uurimistööga. Sophie oli Milale pihtinud, et ta oli veendunud: see amet või tegelikult kogu äri oli loodud eelkõige selleks, et tema, Sophie, oleks millegagi hõivatud, et see aitaks ta mõtted *uimastikraamilt* eemal hoida. Kui see ka nii oli, oli Toussainti agentuur edukas ning nii Sophiel kui ka Cecil oli rohkem kui piisavalt tegemist. Enne jahihõivust teenis agentuur igal aastal korraliku kasumi ja palkas regulaarselt lisaks vabakutselisi eradetektive ja pärijate otsijaid, et tellimustega toime tulla.

Alguses, kui ta Prantsusmaale saabus – pärast seda, kui Charlie ja Sophie purjetamast tagasi ei tulnud –, oli Mila olnud sama mures kui Ceci ja Ani. Rannavalve teatas, et paar on kahtlemata sattunud mingisse õnnetusse ning neil tuleb valmistuda halvimaks.

Ja siis oli kaldale uhitud Sophie surnukeha, mille ühel varahommikul oli leidnud koeraga jalutaja – leidnud, irooniliselt, nagu vääramatut tõendi, et ta on igaveseks kadunud. Kõigest kõige raskem oli Mila jaoks olnud öelda Anile, et ta ema on surnud. Ta ei mõelnudki tüdrukut maha jätta. Ent selles otsuses, mis tookord oli tundunud ainuõige, oli ta hiljem mitmel puhul kahtlema hakanud.

Charlie surnukeha polnud siiani leitud. Kuigi nad sellest iialgi ei rääkinud, uskus Ani ikka veel, et ühel päeval tuleb isa tagasi, ja Mila, kuigi tema seda ei uskunud, lootis samuti.

Neil esimestel kohutavatel päevadel suutis Mila mõelda vaid sellest, kuidas Ani jaoks kõik parem oleks, kuigi tundus, et kunagi enam ei saa miski parem olla. Ta oli arvanud – ilma sellele tõsiselt mõtlemata –, et varsti saab ta koju tagasi minna ning oma „udusulis“ kirjanikukarjäärile pühenduda. Bristolis ootas teda ta partner Luke. Nende suhe oli üle kolinud WhatsAppi ning toimis telefonikõnede ja tekstisõnumite, vahel ka üksiku emotikoni kaudu, kui Mila oli rääkimiseks liiga väsinud. Ani eest hoolitsemine, tema pärast tugev olemine ja energia leidmine, et teda iga päev turgutada, oli kurnav ja sellest piisas. Mila polnud kunagi kavatsenud end agentuuriga siduda – polnud seda kunagi tahtnud.

Kuid siis – kõige tipuks, millega nende väike perekond pidi toime tulema – oli Ceci saanud südamerabanduse. Mila oli veendunud, et kasuema süda oli tegelikult murtud: Ceci oli Sophie kaotusest täiesti muserdatud, kuigi ta oma südamevalust kunagi ei rääkinud. Igal juhul oli ka tema äärepealt minemas; ta päästis vaid agentuuri kontori all *pâtisserie*'s töötava naise kiire tegutsemine, kui too oli kuulnud korrus kõrgemal mütsatust, kui Ceci maha kukkus.

Järgmisel päeval oli Mila läinud haiglasse kasuema vaatama ning leidnud ta erapalati patjadele nõjatumas, prillid ninal, telefon voodi kõrval ja sülearvuti põlvedel.

„Ceci, jumalapärast, mida sa teed?!“

„Kullake, ära vaata mind sellise pilguga; lubasin Anthonyle selle nädala lõpuks saata nõutud kontaktandmed. Ma ei saa vaest meest alt vedada: ta on minu vastu alati nii kena olnud.“

„See on hullumeelsus!“ hüüatas Mila. „Sa pead puhkama, Ceci! Sa pead terveks saama!“

„See võtab vähem kui viis minutit, ja siis pean ma lõpetama ühe Londoni-töö ...“

„Kas sa kavatsed end tappa?“

„Ei kavatse. Ma olen tugev kui härg.“

„Sul oli kakskümmend neli tundi tagasi sõna otseses mõttes infarkt!“

„Ah see, see oli vaid ehmatus, selle üle pole põhjust muretseda.“

„Arstid ütlesid, et see oli „tõsine müokardiinfarkt“. *Tõsine!* Nad ütlesid, et on ime, et sa ellu jäid.“

„Kullake, kõik ju teavad, et arstid liialdavad.“

„Ceci!“

Ja mis minust saab? tahtis Mila nuuksatada. *Mis saab minust, kui sina sured? Siis ei saa ma enam kunagi oma endise elu juurde tagasi pöörduda! Siis olen ma igaveseks siia maetud!*

Mila ei lausunud midagi, vaid mõtles endamisi, et ta ainus lootus Ühendkuningriiki tagasi saada on aidata Cecil võimalikult kiiresti normaalse elu juurde naasta, ja see tähendab, et Ceci peab puhkama. Seetõttu oli ta kasuema voodiäärele istunud ja üle ta öla arvutiekraani piilunud.

„Selgita mulle, mida sa teed,“ ütles ta. „Näita mulle, mida on vaja teha. Ma võin selle töö mõneks päevaks sinult üle võtta, kuni sa tugevamaks saad.“

„Kullake, ma ei tahaks sind sellega koormata.“

„Ceci, ma olen nii väsinud ja mul pole jõudu, et sinuga vaielda. Palun näita mulle lihtsalt, mida ma tegema pean.“

Nii oligi Ceci talle näidanud ja Mila kiiresti aru saanud, mida on vaja teha: ta varasematest kogemustest suhtlusvaldkonnas oli palju kasu. Mila prantsuse keel polnud küll laitmatu, kuid pooled Ceci klientidest olid nagunii ingliskeelsed, seetõttu jaotasid nad töö omavahel keele alusel.

Mila oli kavatsenud agentuuri heaks töötada vaid mõne nädala, kuid nädalatest said kuud ja kuudest peaaegu aasta. Aeg-ajalt avas ta sülearvutis oma romaani faili ja luges selle esimesi peatükke – tegelased olid talle võõraks jäänud. Romaanis olid dialoogid, millest ta midagi ei mäletanud. Ta oli unustanud isegi mõnede tegelaste nimed.

Kes on Evaline? mõtles ta. *Mida teeb Bathsheba Williami voodis?*

Mila taipas, et ei saa enam niisama lihtsalt aeg-ajalt kirjutamisele pühenduda, nagu ta ei saa ka Ani eest vaid aeg-ajalt hoolitseda; tuleb kas täiega pühenduda või üldse mitte sellega tegeleda.

Kuid viimaks oli kõik hakanud paika loksuma. Kuue nädala pärast läheb Ani internaatkooli ja Mila on vaba ning võib koju sõita. Ceci oli teinud intervjuusid Sophiele agentuuris täiskohaga asendaja leidmiseks ja viimaks oli sõelale jäänud vaid üks nimi – väljavalitu oli nüüd iga hetk tööle asumas. Mila oli lubanud saata

romaanil muudatused, mida kirjastus oli palunud, novembri lõpuks. Kui ta kord tagasi kodus Bristolis on ja keegi peale Luke'i tema ajale ja energiale ei pretendeeri – Luke oli oma politseitööga nii seotud, et tema kohta ei saaks nagunii kunagi öelda, et ta millelegi „pretendeerib“ –, siis ei paistnud olevat mingit põhjust, miks ta ei pidanuks jõudma muudatusi õigeaks ajaks ära saata. Ja viimaks kulgeb tema elu siis jälle vanadel rööbastel.

Sel hommikul, kui Mila oli end rannamaja elutoas diivani nurka kerinud, samal ajal kui päikesekiired läbi akna tuppa kiirgasid ning õhus oli tunda südasuve hõngu, tundis ta teatavat rahulolu, teades, et varsti on see osa ta elust möödas. Ta peaaegu nautis Toussainti agentuuri saabunud päringutele vastamist, sest teadis, et kaua ei pea ta enam niisugustele e-kirjadele vastama. Ta töötas kiiresti, ja kui ta lõpetas, oli kell saanud peaaegu kaheksa. Polnud liiga vara, et Ani üles äratada.

Mila läks kööki, valas kastrulisse piima ja tundis kerget suitsuvingu. Ta kontrollis pliiti ja röstrit: mitte kumbki neist polnud kogemata sisse lülitatud. See lõhn peab tulema väljast, mõtles ta. Kass Berthaud magas puidust laual päikeselaigus. Mila kummardus ja nuusutas kassi karva. Sellel oli kindla peale tunda suitsu lõhna. Mõne farmi lõke siis ehk. Sõnnikukuhilad süttisid vahel iseenesest põlema, eriti sooja ilmaga.

Kui kuum šokolaad valmis sai, viis Mila selle trepist üles, koputas tasa Ani toa uksele ja astus sisse. Siin oli suitsulõhn veelgi tugevam. Mila pani tassi riulile Ani voodi kõrval. Tüdruk magas kägaras, nägu lapiteki nurga all peidus, vaid ta mustad juuksed katsid patja. Mila puudutas käega õrnalt tüdruku õlga ja ütles: „Ärka üles, unimüts.“ Seejärel astus ta akna juurde ja lükkas kardina eest.

Akna taga hõljus tihe suitsupilv, see ei tulnud farmi juurest, pigem sealt, kuhu Gosia vagunauto oli pargitud.

Vana naine oli juba mõnda aega metsaserval laagris olnud, kuid Mila polnud kunagi varem märganud, et sealt päeva ajal suitsu oleks tulnud. Ta teadis, et Gosia on ettevaatlik, sest eelmisel õhtul oli tuli hoolikalt tehtud väikesesse süvendisse. See siin aga oli hoopis midagi muud.

Võib-olla süütas Gosia lõkke, et endale hommikusöögiks kohvi teha, tuli aga levis läbi rohu metsääärsse hekini ja süütas mahakukkunud männiokkad ja käbid puude all? Need on kuivad ja võtaksid kiiresti tuld.

„Ani, ma lähen tagasi sinna, kus me eile õhtul olime, ja vaatan, kas Gosiaga on kõik hästi,“ hõikas Mila üle toa minnes. „Ma ei jää kauaks.“

„Okei,“ lausus Ani end voodiriiete all ringi keerates. Ja lisas: „Mul on uut telefoni vaja.“

„Tean.“

* * *

Mila sõitis rattaga sama teed pidi kui eelmisel õhtul, kuid nüüd oli pimedus asendunud ereda päevvalgusega, sünged toonid hiilgavate värvidega. Mõlemal pool teerada vohasid keset rohelist valged orlaiad, hekki kaunistasid siin-seal kurereha roosakad õied. Puudelt kostis linnulaulu, kaugusest vahetevahel kellamängu ja muusikahelised Morannez'i AquaSplashi veepargi kõlaritest. Mila